

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. II. 20.340/2007/7. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla Dr. ... pártfogó ügyvéd (...) által képviselt I.rendű felperes neve (**I. rendű felperes címe**) I. rendű és II.rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe**) II. rendű felpereseknek, a ... jogtanácsos által képviselt **Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata (alperes címe)** alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6. P. 20.248/2006/34. számú ítélete ellen a felperesek által 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és az alperes által Pf. 4. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperesek által az alperesnek egyetemlegesen fizetendő elsőfokú perköltség összegét 300 000 (Háromszázezer) forintra felemeli.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek 150 000 (Egyszázötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Az ítéltábla ... pártfogó ügyvédi díját 8 681 (Nyolcezer-hatszáznyolcvanegy) forint, az általános forgalmi adót is magában foglaló összegben állapítja meg, és felhívja a DIT Gazdasági Hivatalát, hogy a pártfogó ügyvéd díját a pártfogó ügyvéd részére, számla ellenében az ellátmány terhére utalja ki.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A ... (a továbbiakban: perbeli) ingatlanok az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tulajdonosai az 1943. december 10. és 17-én kelt adásvételi szerződés alapján egymás között egyenlő arányban **B.F.**, **B.B.** és **B.V.** voltak és maradtak a felperesek öröklés jogcímén $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonjoga 1982-ben történt bejegyzéséig.

Az ingatlan-nyilvántartásban az ingatlanra ...Megye Tanácsa I. Pénzügyi Osztályának megkeresésére a 10.490/1945. M.E.sz. rendelet 9. §-a alapján 1950. augusztus 12-én elidegenítési és terhelési tilalom, a ... Ingatlankezelő és Községi Vállalat 1951. szeptember 14-én kelt, a 4.028/1949.M.E.sz. rendeletre hivatkozó kérelme alapján javára 1951. december 13. napján kezelői jog került bejegyzésre. Az 1977. július 31. napjával lezárt ingatlan-nyilvántartás szerkesztése során e terhek - erre vonatkozó határozat nélkül - az új ingatlan-nyilvántartási tulajdoni lapra nem lettek átvezetve. Ugyanakkor teherként került bejegyzésre az ingatlanra ... eredeti bejegyzési határozati számmal jelzálogjog a Magyar Állam javára, 14 536 Ft erejéig. A jelzálogjog alapjául a ...Megyei Jogú Város III. Kerületi Tanács VB. ... számú határozata szolgált, melynek tartalma szerint a ... Ingatlankezelő és Közvetítő Vállalat a határozatot hozó szerv utasítása alapján a perbeli ingatlanon felújítási, illetve állagmegóvási munkákat végzett, s a hatósági úton elvégzett munka összkivitelezési költsége 14 536 Ft volt.

A perbeli ingatlanban már 1930. évben egy 2 szoba, konyha, kamra, belépő és előtérből álló családi ház állt, melyhez 1939-ben az akkori tulajdonos műhely, vendéglő, vendégszoba, szoba, konyha, kamra és pincehelyiségekből álló toldalékot épített. Az ingatlan a II. világháborúban megrongálódott, azt 1948-ban B. V. tulajdonostárs állította helyre. 1962. évben a perben nem álló R. J. bérelő az ingatlanban lévő egy szobából álló bérleményre elé konyhahelyiséget építtetett.

A perbeli ingatlanban - pontosabban nem rekonstruálható időben és módon - négy komfort nélküli lakás került kialakításra, melyeket a helyi tanács kiutaló határozatai alapján a ... Ingatlankezelő Vállalat bérbeadás útján hasznosított olyformában, hogy a bérlőkkel a bérleti szerződéseket bérbeadói pozíciójában maga a vállalat kötötte meg és szedte be a bérleti díjat, és gondoskodott az ingatlan állagmegóvásáról. Az ingatlan tulajdonosai tulajdonosi jogait 1999. június 30-ig nem gyakorolták. A felperesek, mint tulajdonosok ezen időpontban szólították fel írásban az alperest az ingatlan birtokba adására, majd ez iránt, továbbá 5 évre visszamenőleg a bérlők által kifizetett bérleti díjakkal történő elszámolás érdekében és 2001. november 1. napjától a bérlőknek a piaci bérleti díj fizetésére kötelezése iránt polgári pert kezdeményeztek a jelen per alperese, és más személy alperesek ellen. Az adott perben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság jogerős részítéletének indokolásában megállapította, hogy a perbeli ingatlanban a ... Ingatlankezelő Vállalat birtoklása a jelen per alperese birtoklásának minősül. A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság által hatályában fenntartott jogerős ítélet indokolása megállapította, hogy a perbeli ingatlanban kialakított lakásokra kényszerbérlet jött létre, amely a jogerős ítélet meghozatala időpontjában (2003. február 25.) is fennállt, függetlenül attól, hogy a megkötött egyes bérleti szerződésekben bérbeadóként nem az ingatlan tulajdonosai kerültek feltüntetésre. A jogerős ítélet a kényszerbérleti jogviszonyok fennállására tekintettel a felperesek birtokba adás iránti keresetét elutasította, és kötelezte az alperest, hogy 90 nap alatt a bérlők számára megfelelő cserelakást ajánljon fel. Megállapította, hogy a lakások bérelői által fizetendő bérleti díj a felpereseket, mint

tulajdonosokat illeti meg, és ennek megfelelő kötelező rendelkezést hozott. A jelen per alperese által a jelen per felperesei részére a bérleti díjak elszámolása körében megfizetendő összegbe pedig a jelen per alperese által 1995-2000. évek között az ingatlanra fordított beruházási költségeket beszámította. Mindezek mellett pedig a jelen per alperese által az adott perben elbirtoklás jogcímén előterjesztett és a perbeli ingatlanra az alperes tulajdonjogának megállapítását célzó viszontkeresetet elutasította.

A felperesek három lakást 2004. november 11. napján, a negyedik lakást pedig 2005. július 6. napján kapták birtokukba a ... Ingatlankezelő Vállalat jogutódjaként eljáró ...Rt-től. Az ingatlanban lévő lakások az átadás időpontjában lakhatásra alkalmatlanok voltak, lakhatóvá alakításuk költsége a felperesek - magánszakértői véleménnyel alátámasztott - tényállítása szerint a kereset előterjesztésének időpontjában nettó 7 521 152 Ft lett volna.

A perbeli ingatlan 1950-es évekbeli állaga és állapota nem rekonstruálható. Az ingatlanon lévő felülepítményeket a felperesek a birtokba lépésüket követően elbontották, és az ingatlant értékesítették. Tulajdonjoguk 2006. június 22. napjáig állt fenn, amikor is az ingatlan-nyilvántartásba tulajdonosként adásvétel jogcímén a perben nem álló L. Gy. került bejegyzésre. Ezzel egyidejűleg történt meg a Magyar Állam javára bejegyzett jelzálogjog törlése is.

A felperesek módosított kereseti kérelmükben kérték az alperes kötelezését a felperesek részére együttesen 7 521 152 Ft tőke, valamint annak a keresetlevél 2006. február 22-i előterjesztése időpontjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére. Kereseti követelésüket vagylagosan kártérítés, illetve jogalap nélküli birtoklás jogcímén érvényesítették. Az alperes által megtérítendő kárként a perbeli ingatlan felülepítményeiben az alperes kötelessége körébe tartozó karbantartási munkálatok elmulasztása folytán előállt, valamint az épület avulásából eredő kárra hivatkoztak. A lebontott házas ingatlan forgalmi értékvesztése megállapítására indítványozták ingatlanforgalmi szakértő kirendelését. Hangsúlyozták, hogy az ingatlan mindig magánszemélyek tulajdonában volt, és kezelője csak állami tulajdonban álló ingatlannak lehetett. Az alperes nem bizonyította, hogy volt jogalapja a birtoklásának, az ingatlan-nyilvántartásba a korabeli szabályok alapján is jogellenesen bejegyzett kezelői joga a birtoklásra jogcímet nem teremtett. Az alperes jogelődje ellenszolgáltatás nélkül jutott a házas ingatlan birtokához, és azt bérlet útján hasznosította, s mint rosszhiszemű birtokos felel a dologban bekövetkezett összes kárért. A kényszerbérlet nem jogcím, a jogvita elbírálására a Ptk. alkalmazandó.

Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását. Álláspontja szerint ítélt dolognak tekintendő, hogy a perbeli ingatlanon található lakásokra kényszerbérlet jött létre, és az a lakások kiürítéséig fennállt. A kényszerbérlet jogcímes használatot feltételez, ezért a kereset elbírálásánál a jogalap nélküli birtoklás szabályai nem alkalmazhatóak. A felperesek tulajdonjogának bejegyzése a ... Közjegyző egyesített hagyatékátadó végzésén alapul, melyből egyértelműen kiderül, hogy az örökhagyók egymástól eltérő időpontban és ismeretlen helyen, illetve nem ...városban hunytak el, mindez arra utal, hogy a perbeli ingatlan egy elhagyott, üresen álló ingatlan lehetett, amikor az IKV. kezelői joga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre

került. A kezelői joga és az un. kényszerbérletek jogszerűsége a 27/1991. (V. 20.) AB határozatban az államosítás jogszerűségének utólagos vitathatóságának kizártságára kifejtettek analóg alkalmazásával nem vitatható.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50 000 Ft perköltséget. A felperesek pártfogó ügyvédjének díját 47 250 Ft + 9 450 Áfa összegben állapította meg az állam terhére.

Ítéletének indokolásában az 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.) 62. §-ának (3) bekezdését és 85. §-át felhívva megállapította, hogy kényszerbérleti jogviszony az ingatlantulajdonos, mint bérbeadó és a bérlő között jön létre és áll fenn. Így amennyiben a perbeli lakásokra kényszerbérleti jogviszony állt fenn, - márpedig mind a peres felek a jelen perben erre nézve egyező előadást terjesztettek elő, mind a korábbi jogerős bírósági ítélet ezt állapította meg -, úgy az ingatlan karbantartási, helyreállítási, felújítási kötelezettség a mindenkorai tulajdonost és nem az önkormányzatot, illetve jogelődjét terhelte, ennél fogva az önkormányzat terhére mulasztás nem írható. A természetes avulás, elhasználódás folytán előállt kárt pedig a Ptk. 99. §-a alapján a tulajdonos viseli. E tekintetben az a körülmény, hogy a felperesek, illetőleg jogelődek 1999. nyaráig a tulajdonosi jogokat nem gyakorolták, egyben a tulajdonosi kötelezettségeiket sem teljesítették, irreleváns.

A jogalap nélküli birtoklás kapcsán kifejtette, hogy noha az ingatlankezelő vállalat javára bejegyzett kezelői jog alapjául szolgáló tényállás, valamint a vonatkozó jogszabályi rendelkezés a perben feltáratlan maradt, az egészen bizonyos, hogy 1951-től 1977-ig a ... Ingatlankezelő Vállalat javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelői jog fennállt az ingatlan-nyilvántartás hitelesen tanúsítja. Erre tekintettel ezen időszakban az alperes, illetve jogelődje birtoklása nem jogalap nélküli, hanem az az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelői jogon alapult, annak ellenére, hogy a perbeli ingatlan tényállási környezete nem illeszkedik a 4028/1949.(V.12.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó ingatlanok közé. A kezelői jog 1997. évben az ingatlan-nyilvántartásban „eltűnt”, ezen időponttól 1990. június 30-a között az alperes és jogelődje birtoklása, amennyiben jogalap nélküli is, jóhiszemű, 1990. június 30-át követő időre pedig jogerős bírósági ítélet állapította meg, hogy a felperesek az ingatlan birtokba adása iránt az adott jogszabályi és tényállásbeli környezetben nem léphetnek fel.

Megállapította továbbá, hogy a kártérítés konjunktív elemei közül a felperesek a perben sem a jogellenes károkozó magatartás tényét, sem a kár tényét, mibenlétét és összecszerűségét nem tudták bizonyítani. Arra nézve ugyanis semmilyen bizonyítást nem tudtak felajánlani, hogy az ingatlan 2004. évi lakhatásra alkalmatlan mivolta a rekonstruálhatatlan 1951., illetőleg 1954. évi állapothoz milyen változást jelent, az esetleges állapotváltozás természetes elhasználódás és avulás következménye-e, vagy bármely részében más okra vezethető-e vissza. Ezért mellőzte a felperesek által kért szakértői és tanúbizonyítást, mivel azoktól a perben releváns tényállást érintően adat, bizonyíték nem volt várható.

Az alperest képviselő jogtanácsos munkadíjáról a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és 6. §-a alapján határozott, a munkadíj mérséklésénél figyelemmel

volt arra, hogy a perben a felperesi kereset jogalapbeli hiányosságára tekintettel csekély terjedelmű bizonyítási eljárás lefolytatására került sor, melyhez igazodóan szükségessé vált jogi tevékenység is csekélyebb terjedelmű volt.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbezéssel, az alperes csatlakozó fellebbezéssel élt.

A felperesek fellebbezése a keresetüknek történő helytadás és az alperes perköltségben marasztalására irányult. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bírósági ítélet téves jogalkalmazáson alapul. Az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelői jog ugyanis az alperes jogelődje, illetőleg az alperes birtoklását nem teszi jogcímmé. Az ingatlan államosítva nem volt, az elidegenítési és terhelési tilalom, továbbá a kezelői jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzése jogellenes volt, a korabeli jogszabályi előírásoknak sem felelt meg. Erre tekintettel a kényszerbérlet minősítés sem áll meg. Miután az alperes nem tudja bizonyítani, hogy ő, illetőleg jogelődje a perbeli házas ingatlant jogszerű körülmények között birtokolta és hasznosította, ezért felel a dologban bekövetkezett összes kárért.

Az alperes csatlakozó fellebbezésében a felperesek által egyetemlegesen fizetendő elsőfokú perköltség összegét a vonatkozó IM. rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján 300 000 Ft-ra kérte felemelni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a méltánytalanul csekély összegű perköltség megállapításakor nem volt figyelemmel sem a pertárgy-értékére, sem az alperes jogi képviselője által az ügyre fordított munkaórákra. A felperesi kereset hiányosságai ugyanis az elsőfokú bíróság mérlegelésével szemben nagyobb terhet jelentett az alperesi jogi képviselő számára. A régi telekkönyvi betét beszerzése, az annak alapjául szolgáló iratok felkutatása, az okiratokban hivatkozott korabeli jogszabályok, valamint a per során tett nyilatkozataikban hivatkozott kapcsolódó jogszabályok áttanulmányozása, a levéltárban az ügyre vonatkozó, az alperesi jogelőd iratainak felkutatása több munkaórát vett igénybe, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság ítéletében figyelembe vette.

A felek fellebbezési kérelmei az egymás fellebbezéseivel szemben az elsőfokú ítélet helybenhagyására, illetve az elsőfokú ítéletnek a fellebbezésük szerinti megváltoztatására irányult.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatáról a Pp. 256/A §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül határozott, s a felperesek fellebbezését alaptalannak, az alperes csatlakozó fellebbezését alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges terjedelemben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a felperesek bizonyítási indítványainak teljesítését ítéletének helyes indokai szerint indokoltan mellőzte. A lehetőség korlátai között megalapozott ítéleti tényállást állapított meg, és abból az elméletileg következtethető minden lehetséges jogi megoldást alaposan megvizsgálva és részletesen megindokolva hozta meg a keresetet elutasító megalapozott és jogszerű ítéletét.

A felperesek fellebbezésükben a kényszerbérlet tényét sikerrel már nem vitathatják. E kérdésben ugyanis a tényállásban írtak szerint már jogerős bírósági ítélet született, amely a

jelen peres felek jogviszonyát e jogalapon rendezte. (Az elévülési időn belül 1994. július 1. napjától beszédett bérleti díj elszámolása, a karbantartási költségek beszámítása, 2001. november 1. napjától a bérlőknek közvetlenül a felperesek, mint bérbeadók javára történő bérfizetésre kötelezése.) Miután a lakástörvény 62. §-a (3) bekezdése alapján kényszerbérletnek az állampolgár tulajdonában állt lakásra 1953. április 1. napja előtt bármilyen jogcímen, illetőleg ezt követően a lakásügyi hatóság kiutaló határozata alapján létrejött lakásbérlet minősül, a bérleti jogviszonyok keletkezésének idejére vonatkozó valamennyi adatot a megelőző eljárás iratai tartalmazzák, az ingatlan bérlet útján történt hasznosításának a birtokba adásig terjedő több évtizedes teljes időszakának kényszerbérlet jellege jogerős ítélettel elbírált, ami a Pp. 229. §-ának (1) bekezdése alapján anyagi jogerővel bír. Ebből adódóan a felperesek jogelődjei, illetve 1982-től a felperesek, mint tulajdonosok minősülnek bérbeadónak, ők a tulajdonjog összes részjogosítványának jogosultjai, és őket terhelik a tulajdonosi kötelezettségek is. E szempontból jogilag irreleváns, hogy 1999. július 30-ig a tulajdonosok a tulajdonjogukat nem gyakorolták.

Az alperesnek nem minden alapot nélkülöző feltételezése, hanem az állam javára bejegyzett jelzálogjog alapjául szolgáló hatósági határozat és a közjegyzői hagyatékátadó végzés tartalma, valamint a felpereseknek a megelőző perben tett személyes nyilatkozatai alapján szinte bizonyosan állítható, hogy a ...IK kezelésébe adásakor a tulajdonosok egyike sem lakott az ingatlanban, az mint elhagyott ingatlan üresen állhatott. Erre enged következtetni, hogy a ... Város III. Kerületi Tanács VB. Építési és Közlekedési Csoportjának ... számú határozata B. F. és B. V. társ tulajdonosokat külföldinek minősülő romániai lakosként nevezte meg, és a határozatot megküldeni rendelte a Magyar Nemzeti Bank Jogi Főosztályának. A közjegyzői hagyatékátadó végzésből megállapítható az is, hogy az 1944., 1956., 1965. és 1966-ban elhalálozott felperesi jogelődök egyike sem volt ...i lakos.

A háborús sérülés és helyreállítás mértékére, az ingatlannak a helyreállítás utáni adottságaira, abban a négy db lakás kialakítására a felperesek meg sem kíséreltek tényállást előadni, így biztonsággal csak az állapítható meg, hogy a **B.-fivérek** 1943-ban történt tulajdonszerzésekor a tényállásban ismertetettek szerint műhelyt, vendéglőt és azt kiszolgáló helyiségeket is magában foglaló toldalékkal bővített felülépítmény állt az ingatlanon. Az ingatlan ezen jellemzőire, valamint a tulajdonosok bentlakásának hiányára figyelemmel az 1952. évi 4. számú tvr. rendelkezései alapján inkább feltételezhető az ingatlan állami tulajdonba vétele, mint annak hiánya. Az 1952. évi 4. számú tvr. alapján az állam tulajdonjogát maga a jogszabály hozta létre, s annak ingatlan-nyilvántartási bejegyzése nem konstitutív, hanem deklaratív hatályú volt. (14/1952. (II. 17.) Mt. sz. rendelet 1. § (1) bekezdése, 2. § (2) bekezdése.) A jelen perben azonban utólagosan már nem vizsgálható, hogy az „államosításból kimaradás”, vagy a kezelői jog bejegyzése ütközött-e a korabeli jogszabályi környezetbe, az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége folytán az abba, a szerkesztést megelőzően bejegyzett terhek tényként kezelendőek, és jogszerűségük nem vitathatók. Ebből adódó tény az is, hogy az ingatlan folyamatosan magántulajdonban állónak tekintendő, és a benne lévő lakások hasznosítására kötött bérleti szerződések kényszerbérletnek minősülnek. Ennek folytán jogilag a bérleti szerződésekben bérbeadónak a tulajdonosok tekintendőek, ami eleve kizárja az alperes jogi helyzetének és kártérítési felelősségének megítélésére a Ptk. 195. §-a (3) bekezdésébe foglalt, a rosszhiszemű jogalap nélküli birtoklás szabályainak alkalmazhatóságát.

Ugyanakkor tény az is, hogy „de facto” bérbeadóként az alperes és jogelődje lépett fel. Ezen tényállásban és jogszabályi környezetben az alperes jogi státuszára a felelős őrzés szabályai alkalmazhatóak, azaz a Ptk. 195. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján az ingatlan őrizetéről és hasznosításáról a tulajdonosi jogosítványok gyakorlását megelőzően a tulajdonosok költségére és veszélyére volt köteles gondoskodni, és kártérítési felelősségére az általános szabályok irányadóak. A kártérítési felelősségét a jogellenesség, a kár és az okozati összefüggés bizonyítottsága esetén csak a felróhatósága hiányával menthetné ki. (Ptk. 339. § (1) bekezdés.)

Helytálló az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy a felperesek a kártérítés szubjektív elemeinek egyikét sem bizonyították.

A tulajdonosok az állagmegóvási kötelezettségüket nem teljesítették, az ingatlanba beruházásokat nem végeztek. Az előzményi per irataiból megállapíthatóan a felperesek a tulajdonjoguk ingatlan-nyilvántartási bejegyzését követően és a későbbiekben is a bentlakó bérlőkkel több ízben adásvételi szerződés kötésére tettek eredménytelen kísérletet, az alperes felé tulajdonosi igénnyel 1999. nyaráig nem léptek fel. A felperesekkel szemben az alperesek az állag megóvásáról okirattal és jogerős ítélettel is igazoltan gondoskodott.

A lakásoknak a keresetben írt, a lakhatást gátló hiányosságai kárnak nem tekinthetőek. A felperesek jogelődeinek tulajdonában volt ingatlan felülépítményében kialakított 4 db lakás komfort nélküli volt, a bérbeadásukkor vaskályhával és egy zománcozott tűzhellyel felszerelt, közös udvari WC-vel, a közcsatornára csatlakozás nélkül. A felperesek ugyanilyen adottságú lakások visszaszolgáltatására tarthattak igényt, a természetes avulás az ő kockázatuk. Az előzményi per irataiból megállapíthatóan az egyes lakásokat a bérlők komfortosították, a keresetben hiányolt cserépkályhákat, fürdőszobát saját költségükön a bérleti díjba beszámítás nélkül maguk építették, alakították ki, az utcafrontra kerítést, kis- és nagykaput építettek, a lakókörnyezetüket rendben tartották. A kényszerbérlet megszűntekor a saját beruházásaikra az állagsérelme nélkül elviteli joguk volt.

A kifejtett indokokra is figyelemmel a felperesek fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének számukra kedvező megváltoztatását nem eredményezhette, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét illetően az ítéletábra az elsőfokú ítélet indokaival szemben az alperes csatlakozó fellebbezésének érvelését osztotta. A 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapítható munkadíj 376 058 Ft, ehhez képest az elsőfokú bíróság által megítélt 50 000 Ft perköltségben a pertárgy-értéke teljes mértékben figyelmen kívül marad, és nincs arányban a ténylegesen kifejtett alperesi jogi tevékenységgel. Noha a felperesek keresete a jogalapjában bizonyult alaptalannak, az ügy ténybeli és jogi megítélésének nehézségi fokát jelzi, hogy az elsőfokú bíróság az ügyben hat tárgyalást tartott, és a perbe H. S. személyében eseti földmérő szakértőt vont be, akit a véleménye előterjesztését követően a tárgyaláson is meghallgatott, és véleménye írásbeli kiegészítésére kötelezte. Az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges volt az előzményi iratok ismerete, a korabeli

iratok és a jogszabályi környezet felkutatása és megismerése, és az alperes írásbeli előkészítő iratainak tartalma arról tanúskodik, hogy az alperesi jogi képviselő tevékenységét mindezek ismeretében és mindezeket hasznosítva látta el. Az ügyben tartott hat tárgyalásból öt tárgyaláson az alperes jogi képviselővel képviseltette magát. Az a körülmény, hogy az összecszerűség tekintetében az eljárás folytatására szükség nem volt, az elsőfokú bíróság által alkalmazott mértékű mérséklést nem indokol. Az ítélet tábla az alperes csatlakozó fellebbezésében megjelölt összeget a pertárgy-értéket és a kifejtett jogi képviselési tevékenységet együttesen értékelve arányosnak ítélte, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján e részében megváltoztatta, és a felperesek által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét a rendelkező rész szerint felemelte.

A sikertelenül fellebbező felperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, s az előzőekben hivatkozott IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján kötelesek az alperesnek fellebbezési eljárási költséget is fizetni, melynek összegét az ítélet tábla az elsőfokú perköltség 50 %-ában határozta meg.

A felpereseket pártfogó ügyvéd képviselte, akinek díjáról az ítélet tábla a Pf. 3. sorszám alatt előterjesztett munkadíjkérelmétől eltérően a 7/2002. (III. 30.) IM. rendelet 5. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése, valamint a 2006. évi CXXVII. törvény 58. §-ának (4) bekezdése alapján határozott a rendelkező rész szerint, amely 6 000 Ft munkadíját, ennek 1 200 Ft-os általános forgalmi adóját, valamint a Pf. 3. sorszámú kérelemben érvényesített 1 481 Ft bruttó költséget foglalja magába. A hivatkozott IM. rendelet szabályozása szerint ugyanis a pártfogó ügyvéd részére az elsőfokú bírósági eljárásban a bíróság polgári peres ügyben legalább a kirendelt ügyvédi óradíjnak, de legfeljebb négyszeresének megfelelő összegű, az államot terhelő ügyvédi munkadíjat állapíthat meg, a másodfokú bírósági eljárásban pedig az ügyvédi munkadíj az (1) bekezdésben meghatározott összeg 50 %-áig terjedhet. A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a bírósági eljárásban a kirendelt ügyvéd óradíját a jogszabály maximálja, és az nem igazodik a tényleges munkaidő-ráfordításhoz. Az IM. rendelet 6. §-ának a tényleges munkaidő-ráfordításhoz igazodó szabályozása kizárólag a büntetőeljárásban kirendelt védőt az eljárás nyomozási, illetve ügyészési szakaszában megillető munkadíjra alkalmazható.

A felperesek személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14. §-a alapján az államot terheli.

D e b r e c e n, 2007. október hó 3.

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Bélteky Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő